

**Звіт
«Фінансування
малозатратних
енергоефективних
заходів в будівлях
центрального органів
виконавчої влади
(ЦОВВ)»**

Зміст

РЕЗЮМЕ.....	3
РОЗДІЛ 1. МЕТА ЗВІТУ ТА ОБ'ЄКТИ, ОБРАНІ ДЛЯ ВПРОВАДЖЕННЯ МАЛОЗАТРАТНИХ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНИХ ЗАХОДІВ	5
РОЗДІЛ 2. ПОНЯТТЯ ТА ПЕРЕВАГИ ВТІЛЕННЯ МАЛОЗАТРАТНИХ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНИХ ЗАХОДІВ В БУДІВЛЯХ ЦОВВ	7
РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ТЕХНІЧНОГО ОБСТЕЖЕННЯ БУДІВЕЛЬ ЦОВВ, ЩО УВІЙШЛИ ДО ПІЛОТНОГО ПРОЕКТУ ПО ЗАПРОВАДЖЕННЮ МАЛОЗАТРАТНИХ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНИХ ЗАХОДІВ . 9	9
3.1. Державна регуляторна служба України	9
3.2. Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками	9
3.3. Державне агентство лісових ресурсів України.....	10
3.4. Міністерство енергетики та захисту довкілля України	10
3.5. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг	11
3.6. Кабінет Міністрів України	11
3.7. Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України	11
3.8. Державний комітет телебачення і радіомовлення України.....	11
3.9. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України	12
3.10. Міністерство соціальної політики України	12
3.11. Міністерство закордонних справ України	13
3.12. Міністерство розвитку громад та територій України	13
3.13. Міністерство фінансів України.....	14
РОЗДІЛ 4. ПРАКТИЧНА РОБОТА З ЦОВВ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПЕРЕЛІКУ МАЛОЗАТРАТНИХ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНИХ ЗАХОДІВ ТА МЕХАНІЗМУ ЇХ ФІНАНСУВАННЯ	15
4.1. Державна регуляторна служба України	15
4.2. Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками	17
4.3. Державне агентство лісових ресурсів України.....	19
4.4. Міністерство енергетики та захисту довкілля України (будівлі по вул. Хрещатик, 30 та по вул. Б. Хмельницького, 4)	21
4.5. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг	22
4.6. Кабінет Міністрів України	24
4.7. Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України	25
4.8. Державний комітет телебачення і радіомовлення України.....	27
4.9. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України	28
РОЗДІЛ 5. ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ В БУДІВЛЯХ МІНІСТЕРСТВА ЕНЕРГЕТИКИ ТА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ, МІНІСТЕРСТВА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ, МІНІСТЕРСТВА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ УКРАЇНИ ТА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ...	30
5.1. Міністерство енергетики та захисту довкілля України (будівля по вул. Митрополита Василя Липківського, 35).....	30
5.2. Міністерство соціальної політики України	30
5.3. Міністерство закордонних справ України	30
5.4. Кабінет міністрів України.....	31
РОЗДІЛ 6. ПРОБЛЕМАТИКА ЗАПРОВАДЖЕННЯ МАЛОЗАТРАТНИХ ЗАХОДІВ В МІНІСТЕРСТВІ РОЗВИТКУ ГРОМАД ТА ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ ТА МІНІСТЕРСТВІ ФІНАНСІВ УКРАЇНИ, ЯКІ Є ОРЕНДАРЯМИ ПРИМІЩЕНЬ.....	32
РОЗДІЛ 7. ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ФІНАНСУВАННЯ МАЛОЗАТРАТНИХ ЗАХОДІВ В ЦОВВ	33

РЕЗЮМЕ

В рамках імплементації ст. 5 Директиви 2012/27/ЄС «Про енергоефективність» було здійснено ряд практичних заходів (зокрема, започатковано національний реєстр будівель центрального апарату та запроваджена система енергомоніторингу та бенчмаркінгу на базі пілотних 15 ЦОВВ). Логічним продовженням подальшого втілення положень ст.5 є безпосереднє впровадження економічно ефективних енергозатратних заходів, включаючи енергоаудити будівель.

Оскільки на сьогодні проведення масштабних ремонтних робіт та комплексної термомодернізації будівель центрального апарату має ряд законодавчих обмежень, а стратегія фінансування таких заходів знаходиться в стадії розробки, ефективним та порівняно швидким засобом підвищення рівня енергоефективності в будівлях ЦОВВ є запровадження малозатратних швидкоокупних заходів в рамках діючих бюджетних програм по кожному з ЦОВВ.

В даному звіті здійснена оцінка технічного стану будівель пілотних ЦОВВ та з урахуванням аналітичних викладок Звіту «Малозатратні енергоефективні заходи в будівлях центральних органів виконавчої влади (ЦОВВ)» запропоновані малозатратні заходи для втілення, освітлені результати практичної роботи з ЦОВВ по створенню передумов для запровадження запропонованих заходів, висвітлені проблеми фінансування енергоефективних заходів ЦОВВ та запропоновані шляхи їх вирішення.

Основні висновки є наступними:

- За результатами співпраці з представниками пілотних ЦОВВ було погоджено втілення малозатратних заходів для **15 будівель 9 ЦОВВ**, в тому числі:
 - розробка **енергетичного аудиту** та сертифікація будівель – **4 будівлі 3 ЦОВВ** (ДРСУ, Держлісагентство та Мінекономіки);
 - впровадження **комплексу енергоефективних заходів** – **3 будівлі 2 ЦОВВ** (Держлікслужба та Міненерго);
 - заміна **внутрішнього освітлення** в будівлях – **2 будівлі 2 ЦОВВ** (Нацкомфінпослуг та ДАЕЕ);
 - модернізація **теплового пункту** – **1 будівля 1 ЦОВВ** (Держкомтелерадіо);
 - запровадження системи **дистанційного енергомоніторингу** – **5 будівель 1 ЦОВВ** (Кабінет міністрів України).

- Загальна сума видатків на втілення запропонованих малозатратних заходів складає **1 462,0 тис.грн.**
- Очікуваній відсоток економії споживання теплової енергії становить **5-6 %.**
- Завдяки спільній роботі з експертами GIZ три міністерства (Міненерго, Мінсоцполітики та МЗС), а також Кабмін прийняли рішення щодо впровадження в будівлях масштабних енергозберігаючих заходів, спрямованих на повну **термореновацію будівель.**
- По двом міністерствам (Мінрегіон та Мінфін), які орендують будівлі, не вдалося запланувати відповідні видатки на впровадження малозатратних заходів через **неврегульованість** питання фінансування енергозберігаючих заходів в будівлях, що знаходяться в оренді ЦОВВ. З урахуванням вказаної проблеми **надані практичні рекомендації** щодо вирішення питання фінансування енергоефективних заходів по ЦОВВ, що орендують будівлі.

РОЗДІЛ 1. МЕТА ЗВІТУ ТА ОБ'ЄКТИ, ОБРАНІ ДЛЯ ВПРОВАДЖЕННЯ МАЛОЗАТРАТНИХ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНИХ ЗАХОДІВ

Метою даного звіту є висвітлення результатів практичної реалізації механізмів фінансування малозатратних заходів в будівлях міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, на які покладено зобов'язання щодо імплементації в Україні статті 5 Директиви 2012/27/EU Європейського парламенту та Ради від 25 жовтня 2012р. «Про енергоефективність». Статтею 5 визначається показова роль урядових органів в політиці енергозбереження, а також передбачається, що Україна має забезпечувати щорічну реновацію 1% площ будівель, що належать її центральному урядові, з дотриманням мінімальних вимог до енергоефективності.

Об'єктами визначено 22 будівлі 13 центральних органів виконавчої влади, в яких було впроваджено систему енергомоніторингу ICE, та які були відібрані для запровадження малозатратних енергоефективних заходів на виконання вимог статті 5 Директиви 2012/27/EU Європейського парламенту та Ради від 25 жовтня 2012р. про енергоефективність:

Таблиця 1: Перелік ЦОВВ

№	Назва ЦОВВ	Назва будівлі ЦОВВ
1	Державна регуляторна служба України	Будівля по вул. Арсенальна, 9/11
2	Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками	Будівля по просп. Перемоги, 120А
3	Державне агентство лісових ресурсів України	Будівля по вул. Шота Руставелі, 9А
4	Міністерство енергетики та захисту довкілля України	Будівля по вул. Хрещатик, 30
		Будівля по вул. Б. Хмельницького, 4
		Будівля по вул. Митрополита Василя Липківського, 35
5	Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг	Будівля по вул. Бориса Грінченка, 3
6	Кабінет Міністрів України	Головний корпус
		Клуб

№	Назва ЦОВВ	Назва будівлі ЦОВВ
		Корпус №2
		Майстерні
		Флігель
7	Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України	Будівля по вул. Краківська, 17
8	Державний комітет телебачення і радіомовлення України	Будівля по вул. Прорізна, 2
9	Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України	Будівля по бульв. Дружби народів, 28
		Будівля по вул. Антоновича, 174
10	Міністерство соціальної політики України	Будівля по вул. Еспланадна, 8/10
11	Міністерство закордонних справ України	Будівля на Михайлівській площі, 1
12	Міністерство розвитку громад та територій України	Будівля А по вул. В. Житомирська, 9
		Будівля Б по вул. В. Житомирська, 9
		Будівля по вул. Ділова, 24
13	Міністерство фінансів України	Будівля по вул. Межигірська, 11

РОЗДІЛ 2. ПОНЯТТЯ ТА ПЕРЕВАГИ ВТІЛЕННЯ МАЛОЗАТРАТНИХ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНИХ ЗАХОДІВ В БУДІВЛЯХ ЦОВВ

Малозатратні заходи з енергозбереження – це проміжна ланка між організаційними та витратними заходами. Ці заходи включають широкий комплекс робіт і характеризуються швидкістю впровадження та невеликим терміном окупності (до 1-2 років). Вони дозволяють підвищити надійність і ефективність роботи внутрішньобудинкових інженерних систем, автоматизувати системи опалення в будівлях, знизити витрати теплоносія, гарячої та холодної води при відносно невеликих витратах і одночасному досягненні екологічного ефекту.

Державна політика в сфері енергоефективності передбачає втілення довгострокових проєктів, які повинні бути підкріплені втіленням малозатратних заходів в рамках поточних ремонтів.

До основних малозатратних заходів з енергозбереження можна віднести:

- балансування системи опалення;
- теплоізоляція трубопроводів і арматури в приміщеннях, що не опалюються;
- дооснащення циркуляційних насосів частотними перетворювачами;
- встановлення на нагрівальних приладах терморегуляторів;
- зняття декоративних огорожень з радіаторів та встановлення радіаторних рефлекторів;
- періодичне промивання систем опалення;
- організація обліку енергоресурсів;
- автоматизація теплового пункту;
- оснащення систем тепло- та електропостачання системами моніторингу споживання;
- налагодження роботи теплового пункту та автоматики погодного регулювання витрати теплоносія;
- усунення витоків води зі зливних бачків із заміною застарілих конструкцій на сучасні;
- заміна зливних бачків з одноступеневою системою зливу на зливні бачки з двоступеневою системою зливу;
- заміна зношених кранів-змішувачів;

- встановлення аераторів на крани-змішувачі;
- заміна існуючих освітлювальних приладів на світлодіодні;
- встановлення датчиків руху в коридорах та туалетах.

Основними перевагами втілення малозатратних заходів є:

- *невелика вартість*. Відсутня необхідність пошуку та залучення зовнішніх інвестицій, що може супроводжуватися складним процесом, значним терміном та в цілому не дати результату. Кошти можуть бути вишукані в рамках поточних витрат.
- *короткий термін виконання*. За рахунок відсутності необхідності проведення торгів термін виконання заходів вкладається в один бюджетний період.
- *швидкий терміном окупності*. Економія від впровадження малозатратних заходів досягається в найкоротші терміни та може бути використана на продовження політики енергоефективності на об'єкті.

Навіть при незначних вивільнених коштах на енергозбереження вигода від реалізації малозатратних заходів може бути значною, а термін окупності сягати декількох місяців. Введення поняття «малозатратні заходи» дозволяє розширити спектр ефективних напрямів енергозбереження і додатково розглянути їх з позиції інвестування та отриманих результатів.

РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ТЕХНІЧНОГО ОБСТЕЖЕННЯ БУДІВЕЛЬ ЦОВВ, ЩО УВІЙШЛИ ДО ПІЛОТНОГО ПРОЕКТУ ПО ЗАПРОВАДЖЕННЮ МАЛОЗАТРАТНИХ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНИХ ЗАХОДІВ

3.1. Державна регуляторна служба України

Важливим етапом планування реалізації політики енергоефективності на об'єкті є визначення найбільш ефективних заходів для втілення. Державна регуляторна служба України зацікавлена в підвищенні енергоефективності будівлі та планує розробку стратегії втілення заходів на об'єкті після проведення комплексного енергетичного обстеження будівлі та отримання звіту з енергоаудиту.

3.2. Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками

Звіт «Малозатратні енергоефективні заходи в будівлях центральних органів виконавчої влади (ЦОВВ)» показав, що однією з основних причин зниження тепловіддачі радіаторів в будівлі є відсутність теплових екранів на зовнішній стіні. Разом з тим, відсутність ізоляції трубопроводів системи опалення в приміщеннях, що не опалюються, призводить до додаткових втрат тепла.

Наразі відстеження роботи системи опалення відбувається в ручному режимі, що не дозволяє в повній мірі вчасно реагувати на зміну погодних факторів та потреби будівлі. Підвищення ефективності системи опалення можливе за рахунок впровадження системи дистанційного енергомоніторингу. Такий крок дозволить виконувати постійний оперативний дистанційний контроль за потоками енергоресурсів у автоматичному режимі, здійснити якісне налаштування системи управління роботою ІТП та створити єдину базу обліку енерговитрат по об'єкту.

Велике навантаження на електричну систему будівлі відбувається за рахунок існуючої системи освітлення, що з розвитком технологій на сьогодні є неоптимальним. Заміна ламп існуючого освітлення на світлодіодні дасть змогу значно скоротити споживання електричної енергії будівлею та скоротити експлуатаційні витрати за рахунок підвищення терміну ефективної експлуатації встановленого обладнання.

3.3. Державне агентство лісових ресурсів України

Важливим етапом планування реалізації політики енергоефективності на об'єкті є визначення найбільш ефективних заходів для втілення. Завдяки наявності Звіту «Малозатратні енергоефективні заходи в будівлях центральних органів виконавчої влади (ЦОВВ)», що пропонує малозатратні рішення з підвищення ефективності системи опалення будівлі (демонтаж гідроелеваторного вузла, встановлення балансувальних клапанів, установка блоку циркуляційних насосів з частотними перетворювачами, впровадження системи диспетчеризації з налагодженням ІТП), та комплексному підходу, запропонованому спеціалістами GIZ, Державне агентство лісових ресурсів України впевнилося в необхідності розробки стратегії втілення заходів на об'єкті після проведення комплексного енергетичного обстеження будівлі та отримання звіту з енергоаудиту.

3.4. Міністерство енергетики та захисту довкілля України

Будівлі по вул. Хрещатик, 30 та по вул. Б. Хмельницького, 4.

Велике навантаження на електричну систему вказаних будівель міністерства відбувається за рахунок існуючої системи освітлення, що з розвитком технологій на сьогодні є неоптимальним. В якості освітлювальних приладів використовуються світильники з люмінесцентними лампами, лампи розжарювання та енергозберігаючі лампи. Заміна світильників та ламп існуючого освітлення на світлодіодні дасть змогу значно скоротити споживання електричної енергії будівлями та скоротити експлуатаційні витрати за рахунок підвищення терміну ефективної експлуатації встановленого обладнання.

Наразі в будівлях встановлені змішувачі для споживання холодної води з ручним керуванням, що при великому накопиченні споживачів в будівлях призводить до додаткових втрат води за рахунок невчасного закривання кранів.

Будівля по вул. Митрополита Василя Липківського, 35

В зазначеній будівлі міністерства в 2019 році було проведено комплексне енергетичне обстеження з виявленням причин неефективного споживання енергоресурсів та розробкою енергетичного сертифікату з рекомендаціями щодо підвищення енергоефективності будівлі.

3.5. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг

Велике навантаження на електричну систему будівлі Нацкомфінпослуг відбувається за рахунок існуючої системи освітлення, що з розвитком технологій на сьогодні є неоптимальним. В якості освітлювальних приладів використовуються світильники з люмінесцентними лампами. Заміна існуючих світильників на світлодіодні дасть змогу значно скоротити споживання електричної енергії будівлею та скоротити експлуатаційні витрати за рахунок підвищення терміну ефективної експлуатації встановленого обладнання.

3.6. Кабінет Міністрів України

Наразі відстеження роботи системи опалення будівель Кабінету Міністрів України відбувається в ручному режимі, що не дозволяє в повній мірі вчасно реагувати на зміну погодних факторів та потреби будівлі. Підвищення ефективності системи опалення можливе за рахунок впровадження системи дистанційного енергомоніторингу.

3.7. Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України

В будівлі Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України наприкінці 2017 року було проведено комплексне енергетичне обстеження з виявленням причин неефективного споживання енергоресурсів.

Велике навантаження на електричну систему будівлі Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України відбувається за рахунок існуючої системи освітлення, що з розвитком технологій на сьогодні є неоптимальним. В якості освітлювальних приладів використовуються лампи розжарювання та флуоресцентні лампи Т8. Заміна ламп існуючого освітлення на світлодіодні дасть змогу значно скоротити споживання електричної енергії будівлею та скоротити експлуатаційні витрати за рахунок підвищення терміну ефективної експлуатації встановленого обладнання.

3.8. Державний комітет телебачення і радіомовлення України

Звіт «Малозатратні енергоефективні заходи в будівлях центральних органів виконавчої влади (ЦОВВ)» показав, що в системі опалення будівлі Держкомтелерадіо присутній гідроелеватор, що суперечить вимогам державних норм. Відсутність автоматичних балансуєчих клапанів на стояках внутрішньобудинкової системи

опалення є однією з причин нерівномірного розподілу теплоносія по стояках системи опалення і виникнення «перетопів» приміщення. Неправильно відрегульована робота контролера системи опалення, терморегулятора та чутливість датчиків температури є причиною інерційності роботи складових системи управління процесом відпуску тепла та, як наслідок, перевитрат у його споживанні при зміні як температурного режиму, так і режиму роботи системи в неробочі (нічні) години та святкові дні.

3.9. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України

Важливим етапом планування реалізації політики енергоефективності на об'єкті є визначення найбільш ефективних заходів для втілення. Завдяки наявності Звіту «Малозатратні енергоефективні заходи в будівлях центральних органів виконавчої влади (ЦОВВ)», що пропонує малозатратні рішення з підвищення ефективності систем опалення будівель (теплова ізоляція трубопроводів і арматури в приміщенні ІТП, встановлення балансувальних клапанів, установка блоку циркуляційних насосів з частотними перетворювачами, впровадження системи диспетчеризації з налагодженням ІТП), та комплексному підходу, запропонованому спеціалістами GIZ, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України впевнилося в необхідності розробки стратегії втілення заходів на об'єкті після проведення комплексного енергетичного обстеження будівлі та отримання звіту з енергоаудиту.

3.10. Міністерство соціальної політики України

Будівля Міністерства соціальної політики України має унікальну конструктивну особливість. Більшість площі огорожувальних конструкцій складають світлопрозорі огорожувальні конструкції, що в свою чергу призводить до значних тепловтрат. Крім того, зовнішні стіни виконані з керамзитбетону товщиною 0,3 м, опір теплопередач яких є дуже низьким та не відповідає нормативним вимогам. Додатковий обігрів приміщень будівлі відбувається за рахунок кондиціонерів, що в свою чергу значно підвищує навантаження на електричну систему будівлі. Середня внутрішня температура всередині будівлі на протязі опалювального сезону складає близько 18 °С.

3.11. Міністерство закордонних справ України

Звіт «Малозатратні енергоефективні заходи в будівлях центральних органів виконавчої влади (ЦОВВ)» показав відсутність автоматичних балансуючих клапанів на стояках внутрішньобудинкової системи опалення, що є однією з причин нерівномірного розподілу теплоносія по стояках системи опалення і виникнення «перетопів» приміщення.

Неправильно відрегульована робота контролера системи опалення, терморегулятора та чутливість датчиків температури є причиною інерційності роботи складових системи управління процесом відпуску теплоти та, як наслідок, перевитрат у її споживанні при зміні як температурного режиму, так і режиму роботи системи в неробочі (нічні) години та святкові дні.

3.12. Міністерство розвитку громад та територій України

Звіт «Малозатратні енергоефективні заходи в будівлях центральних органів виконавчої влади (ЦОВВ)» показав, що відсутність автоматичних балансуючих клапанів та інших засобів регулювання подачі теплоносія в систему на окремих гілках (стояках) внутрішньобудинкової системи опалення будівлі А по вул. В. Житомирська, 9 є однією з причин нерівномірного розподілу теплоносія по стояках системи опалення та виникнення «перетопів» приміщення.

Екранування радіаторів опалення, засмічення та відсутність теплового екрану на зовнішній стіні є однією з основних причин зниження їх тепловіддачі.

Разом з тим, відсутність ізоляції трубопроводів системи опалення в приміщеннях, що не опалюються, призводить до додаткових втрат тепла.

Неправильно відрегульована робота контролера системи опалення, терморегулятора та чутливість датчиків температури є причиною інерційності роботи складових системи управління процесом відпуску тепла та, як наслідок, перевитрат у його споживанні при зміні як температурного режиму, так і режиму роботи системи в неробочі (нічні) години та святкові дні.

3.13. Міністерство фінансів України

В будівлі Мінфіну має місце розбалансованість системи опалення через відсутність автоматичних балансуючих клапанів на окремих гілках (стояках) внутрішньобудинкової системи опалення. Протягом опалювального періоду можливе також ручне регулювання витрати теплоносія на окремих гілках за допомогою запірної арматури, встановленої на гребінці, що є однією з причин нерівномірного розподілу теплоносія по стояках системи опалення та можливого виникнення «перетопів» приміщення.

Екранування радіаторів опалення, засмічення та відсутність теплового екрану на зовнішній стіні є однією з основних причин зниження їх тепловіддачі.

Неправильно відрегульована робота контролера системи опалення, терморегулятора та чутливість датчиків температури є причиною інерційності роботи складових системи управління процесом відпуску тепла та, як наслідок, перевитрат у його споживанні при зміні як температурного режиму, так і режиму роботи системи в неробочі (нічні) години та святкові дні.

РОЗДІЛ 4. ПРАКТИЧНА РОБОТА З ЦОВВ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПЕРЕЛІКУ МАЛОЗАТРАТНИХ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНИХ ЗАХОДІВ ТА МЕХАНІЗМУ ЇХ ФІНАНСУВАННЯ

Як вже зазначалося в «Стратегії термореновації будівель центрального уряду для імплементації статті 5 Директиви 2012/27/ЄС», згідно Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» фінансове і матеріально-технічне забезпечення діяльності міністерств та інших центральних органів виконавчої влади здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету України, крім випадків, визначених законом. Для цього, відповідно до бюджетного законодавства України, міністерства та інші ЦОВВ, з метою планування витрат на наступний бюджетний рік, готують та подають до Міністерства фінансів України бюджетні запити для включення їх у проект Державного бюджету на відповідний рік.

Враховуючи вищевказане, на сьогодні найбільш доступним та поширеним варіантом для забезпечення фінансування малозатратних енергоефективних заходів в будівлях ЦОВВ є використання діючих бюджетних програм, через які здійснюється фінансування утримання урядових органів.

Саме тому, в ході спільної роботи зі спеціалістами GIZ щодо визначення переліку енергоефективних заходів, більшість ЦОВВ обрала саме варіант з включенням відповідних витрат до діючих бюджетних програм з утримання ЦОВВ. Як результат, для можливості реалізації малозатратних заходів в наступному 2020 році, вказані ЦОВВ погодили включення відповідних витрат до бюджетних запитів на 2020 рік з подальшим їх поданням на розгляд та затвердження в Міністерство фінансів України.

4.1. Державна регуляторна служба України

4.1.1. Запропоновані малозатратні енергоефективні заходи. Очікувана економія

З представниками Державної регуляторної служби України погоджено закладання коштів на виконання енергетичного аудиту будівлі та складання енергетичного сертифікату. На основі результатів енергетичного обстеження планується будувати стратегію подальших дій щодо втілення заходів на об'єкті, обираючи оптимальні варіанти виходячи з можливостей фінансування.

Орієнтовна вартість заходу складе **50,0 тис.грн.**

4.1.2. Запропонований механізм фінансування малозатратних енергоефективних заходів

За результатом прийнятого рішення щодо проведення у 2020 році енергетичного аудиту в будівлі Державної регуляторної служби України та обрахунку його вартості відповідно до середньоринкових цін було обрано механізм фінансування через діючу бюджетну програму, передбачену на утримання та діяльність вказаного ЦОВВ.

Фінансування Державної регуляторної служби України з Державного бюджету здійснюється в рамках бюджетної програми 8681010 «Керівництво та управління у сфері регуляторної політики та ліцензування» (відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» із змінами, внесеними згідно із Законом № 2696-VIII від 28.02.2019). При цьому Державна регуляторна служба України є головним розпорядником відповідних бюджетних коштів.

Зважаючи на вищевказане, спеціалістами GIZ було запропоновано включення до Бюджетного запиту на 2020 рік видатків в сумі 50,0 тис.грн., та, відповідно, включення до вказаної бюджетної програми нового завдання **«Забезпечення проведення енергетичного аудиту та сертифікації енергетичної ефективності будівлі Державної регуляторної служби України, розташованої за адресою: м. Київ, вул. Арсенальна, 9/11»**. Відповідно, для даного завдання було розроблено комплекс показників виконання бюджетної програми:

Таблиця 2: Показники виконання завдання «Забезпечення проведення енергетичного аудиту та сертифікації енергетичної ефективності будівлі Державної регуляторної служби України, розташованої за адресою: м. Київ, вул. Арсенальна, 9/11»

Показники	Одиниця виміру	Джерело інформації	Значення
Затрат			
Обсяг витрат на проведення енергетичного аудиту та сертифікації	тис.грн.	розрахунок	50,0
Кількість будівель, що потребують проведення енергетичного аудиту та сертифікації	од.	управлінський облік	1
Продукту			
Кількість здійснених енергетичних аудитів та сертифікацій	од.	управлінський облік	1

Показники	Одиниця виміру	Джерело інформації	Значення
Ефективності			
Середня вартість проведення енергетичного аудиту та сертифікації	тис.грн.	розрахунок	50,0
Якості			
Питома вага будівель, в яких проведено енергетичні аудити та сертифікація, до загальної кількості будівель, що потребують проведення енергетичного аудиту та сертифікації	%	розрахунок	100,0

4.2. Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками

4.2.1. Запропоновані малозатратні енергоефективні заходи. Очікувана економія

З представниками Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками було погоджено впровадження наступних заходів:

- проведення енергетичного аудиту будівлі;
- встановлення тепловідбиваючих екранів;
- утеплення трубопроводів в ІТП;
- впровадження системи дистанційного енергомоніторингу;
- заміна освітлення на енергозберігаюче.

Орієнтовна вартість заходів складе **200,0 тис.грн.**

Реалізація заходів дозволить зекономити близько **6%** споживання теплової енергії та вдвічі скоротити споживання електричної енергії системою внутрішнього освітлення в будівлі Держлікслужби.

Разом з тим результати енергетичного обстеження дадуть вичерпну картину того, в якому стані знаходиться будівля та дасть змогу планувати подальші дії щодо підвищення її енергоефективності.

4.2.2. Запропонований механізм фінансування малозатратних енергоефективних заходів

За результатами визначення переліку малозатратних заходів для будівлі Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, розрахунку їх вартості та очікуваної економії було прийнято рішення обрати схему фінансування – фінансування через діючу бюджетну програму щодо утримання та діяльності відповідного ЦОВВ.

Бюджетні асигнування на утримання та діяльність Держлікслужби передбачаються в Державному бюджеті за бюджетною програмою 2307010 «Керівництво та управління у сфері лікарських засобів та контролю за наркотиками» (відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» із змінами, внесеними згідно із Законом № 2696-VIII від 28.02.2019). Головним розпорядником коштів на фінансування даного ЦОВВ є Міністерство охорони здоров'я України.

Враховуючи зазначене, з метою закладання коштів на реалізацію малозатратних заходів на 2020 рік, спеціалістами GIZ було запропоновано включення до Бюджетного запиту Держлікслужби на 2020 рік у вказану бюджетну програму нового завдання **«Забезпечення підвищення енергоефективності будівлі Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, розташованої за адресою: м. Київ, просп. Перемоги, 120А»**. Сума видатків для виконання даного завдання визначена в обсязі 200,0 тис.грн. Крім того, для вказаного завдання було розроблено комплекс показників виконання бюджетної програми:

Таблиця 3: Показники виконання завдання «Забезпечення підвищення енергоефективності будівлі Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, розташованої за адресою: м. Київ, просп. Перемоги, 120А»

Показники	Одиниця виміру	Джерело інформації	Значення
Затрат			
Обсяг витрат на впровадження малозатратних енергозберігаючих заходів	тис.грн.	розрахунок	200,0
Продукту			
Кількість будівель, в яких запроваджено малозатратні енергозберігаючі заходи	од.	управлінськ ий облік	1

Показники		Одиниця виміру	Джерело інформації	Значення
Ефективності				
Середня вартість впроваджених малозатратних енергозберігаючих заходів з розрахунку на 1 м ² загальної площі будівлі		грн.	розрахунок	181,90
Якості				
Відсоток скорочення споживання теплової енергії		%	розрахунок	6
Відсоток скорочення споживання електричної енергії		%	розрахунок	50

4.3. Державне агентство лісових ресурсів України

4.3.1. Запропоновані малозатратні енергоефективні заходи. Очікувана економія

З представниками Державного агентства лісових ресурсів України погоджено закладання коштів на виконання енергетичного аудиту будівлі та складання енергетичного сертифікату. На основі результатів енергетичного обстеження планується будувати стратегію подальших дій щодо втілення заходів на об'єкті, обираючи оптимальні варіанти, виходячи з можливостей фінансування.

Орієнтовна вартість заходу складе **30,0 тис.грн.**

4.3.2. Запропонований механізм фінансування малозатратних енергоефективних заходів

За результатом прийнятого рішення щодо проведення у 2020 році енергетичного аудиту в будівлі Держлісагентства, обрахунку вартості енергоаудиту відповідно до середньоринкових цін було обрано механізм фінансування через діючу бюджетну програму, передбачену на утримання та діяльність вказаного ЦОВВ.

Фінансування Державного агентства лісових ресурсів України з Державного бюджету здійснюється в рамках бюджетної програми 2805010 «Керівництво та управління у сфері лісового господарства» (відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» із змінами, внесеними згідно із Законом № 2696-VIII від 28.02.2019).

З урахуванням зазначеного, спеціалістами GIZ було запропоновано включення до Бюджетного запиту на 2020 рік видатків в сумі 30,0 тис.грн., та, відповідно, включення до вказаної бюджетної програми нового завдання «**Забезпечення проведення енергетичного аудиту та сертифікації енергетичної ефективності будівлі Державного агентства лісових ресурсів України, розташованої за адресою: м. Київ, вул. Шота Руставелі, 9А**». Також для даного завдання було розроблено комплекс показників виконання бюджетної програми:

Таблиця 4: Показники виконання завдання «Забезпечення проведення енергетичного аудиту та сертифікації енергетичної ефективності будівлі Державного агентства лісових ресурсів України, розташованої за адресою: м. Київ, вул. Шота Руставелі, 9А»

Показники	Одиниця виміру	Джерело інформації	Значення
Затрат			
Обсяг витрат на проведення енергетичного аудиту та сертифікації	тис.грн.	розрахунок	30,0
Кількість будівель, що потребують проведення енергетичного аудиту та сертифікації	од.	управлінський облік	1
Продукту			
Кількість здійснених енергетичних аудитів та сертифікацій	од.	управлінський облік	1
Ефективності			
Середня вартість проведення 1 енергетичного аудиту та сертифікації	тис.грн.	розрахунок	30,0
Якості			
Питома вага будівель, в яких проведено енергетичні аудити та сертифікація, до загальної кількості будівель, що потребують проведення енергетичного аудиту та сертифікації	%	розрахунок	100,0

4.4. Міністерство енергетики та захисту довкілля України (будівлі по вул. Хрещатик, 30 та по вул. Б. Хмельницького, 4)

4.4.1. Запропоновані малозатратні енергоефективні заходи. Очікувана економія

З представниками міністерства було погоджено впровадження у вищевказаних будівлях наступних заходів:

- заміна внутрішнього освітлення на світлодіодне;
- встановлення автоматичних сенсорних змішувачів для води.

Орієнтовна вартість заходів складе **247,0 тис.грн.**

Реалізація заходів дозволить зекономити близько **16%** від загального споживання електричної енергії будівлями та значно скоротити споживання води.

4.4.2. Запропонований механізм фінансування малозатратних енергоефективних заходів

За результатами визначення переліку малозатратних заходів для зазначених будівель міністерства, розрахунку їх вартості та очікуваної економії було прийнято рішення обрати схему фінансування – фінансування через діючу бюджетну програму щодо утримання та діяльності відповідного ЦОВВ.

Бюджетні асигнування на утримання та діяльність міністерства передбачаються в Державному бюджеті за бюджетною програмою 1101010 «Загальне керівництво та управління у сфері паливно-енергетичного комплексу та вугільної промисловості» (відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» із змінами, внесеними згідно із Законом № 2696-VIII від 28.02.2019). При цьому Міненерго одночасно є головним розпорядником коштів по вказаній бюджетній програмі.

З урахуванням вищевказаного, для забезпечення фінансування малозатратних заходів у 2020 році, спеціалістами GIZ було запропоновано включити до Бюджетного запиту на 2020 рік у вищевказану бюджетну програму нове завдання **«Забезпечення підвищення енергоефективності будівель Міністерства енергетики та захисту довкілля України, розташованих в місті Києві за адресами: вул. Хрещатик, 30 та вул. Б. Хмельницького, 4»**. Обсяг фінансування для виконання даного завдання визначений в сумі 247,0 тис.грн. Також для вказаного

завдання було розроблено комплекс показників виконання бюджетної програми:

Таблиця 5: Показники виконання завдання «Забезпечення підвищення енергоефективності будівель Міністерства енергетики та захисту довкілля України, розташованих в місті Києві за адресами: вул. Хрещатик, 30 та вул. Б. Хмельницького, 4»

Показники	Одиниця виміру	Джерело інформації	Значення
Затрат			
Обсяг витрат на впровадження малозатратних енергозберігаючих заходів	тис.грн.	розрахунок	247,0
Продукту			
Кількість будівель, в яких запроваджено малозатратні енергозберігаючі заходи	од.	управлінський облік	2
Ефективності			
Середня вартість впроваджених малозатратних енергозберігаючих заходів з розрахунку на 1 м ² загальної площі будівлі	грн.	розрахунок	29,65
Якості			
Відсоток скорочення споживання електричної енергії	%	розрахунок	16
Відсоток скорочення споживання холодної води	%	розрахунок	20

4.5. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг

4.5.1. Запропоновані малозатратні енергоефективні заходи. Очікувана економія

З представниками Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, було погоджено впровадження наступного заходу:

- заміна світильників з люмінесцентними лампами на світильники з світлодіодними лампами.

Орієнтовна вартість заходу складе **120,0 тис.грн.**

Реалізація заходу дозволить зекономити близько **9%** від загального споживання будівлею електричної енергії та скоротити експлуатаційні витрати за рахунок підвищення терміну ефективної експлуатації встановленого обладнання.

4.5.2. Запропонований механізм фінансування малозатратних енергоефективних заходів

За результатом прийнятого рішення щодо заміни освітлення в будівлі Нацкомфінпослуг, було обрано механізм фінансування через діючу бюджетну програму, передбачену на утримання та діяльність вказаного ЦОВВ.

Фінансування Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, здійснюється з Державного бюджету в рамках бюджетної програми 5501010 «Керівництво та управління у сфері регулювання ринків фінансових послуг» (відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» із змінами, внесеними згідно із Законом № 2696-VIII від 28.02.2019). При цьому Нацкомфінпослуг одночасно виступає головним розпорядником вказаних коштів.

З урахуванням зазначеного, спеціалістами GIZ було запропоновано включення до Бюджетного запиту на 2020 рік видатків в сумі 120,0 тис.грн., та, відповідно, включення до бюджетної програми нового завдання **«Забезпечення підвищення енергоефективності будівлі Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, розташованої за адресою: м. Київ, вул. Бориса Грінченка, 3»**. Також для даного завдання було розроблено комплекс показників виконання бюджетної програми:

Таблиця 6: Показники виконання програми «Забезпечення підвищення енергоефективності будівлі Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, розташованої за адресою: м. Київ, вул. Бориса Грінченка, 3»

Показники	Одиниця виміру	Джерело інформації	Значення
Затрат			
Обсяг витрат на впровадження малозатратних енергозберігаючих заходів	тис.грн.	розрахунок	120,0
Продукту			
Кількість будівель, в яких запроваджено малозатратні енергозберігаючі заходи	од.	управлінський облік	1

Показники		Одиниця виміру	Джерело інформації	Значення
Ефективності				
Середня вартість впроваджених малозатратних енергозберігаючих заходів з розрахунку на 1 м ² загальної площі будівлі		грн.	розрахунок	27,27
Якості				
Відсоток скорочення споживання електричної енергії		%	розрахунок	9

4.6. Кабінет Міністрів України

4.6.1. Запропоновані малозатратні енергоефективні заходи. Очікувана економія

В рамках модернізації теплового пункту в будівлях Кабінету Міністрів України планується впровадження системи дистанційного енергомоніторингу. Такий крок дозволить виконувати постійний оперативний дистанційний контроль за потоками енергоресурсів в автоматичному режимі, здійснити якісне налаштування системи управління роботою ІТП та створити єдину базу обліку енерговитрат по об'єкту.

Реалізація заходу дозволить зекономити близько **5%** від загального споживання теплової енергії будівлями Кабінету Міністрів України.

4.6.2. Запропонований механізм фінансування малозатратних енергоефективних заходів

За результатом запланованого впровадження системи дистанційного моніторингу в рамках модернізації індивідуального теплового пункту в будівлях Кабінету Міністрів України було обрано механізм фінансування через діючу бюджетну програму, передбачену на утримання та діяльність вказаного ЦОВВ.

Фінансування матеріально-господарського забезпечення діяльності Кабінету Міністрів України здійснюється з Державного бюджету в рамках бюджетної програми 0411010 «Обслуговування та організаційне, інформаційно-аналітичне та матеріально-технічне забезпечення діяльності Кабінету Міністрів України» (відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» із

змінами, внесеними згідно із Законом № 2696-VIII від 28.02.2019). Головним розпорядником коштів по даній бюджетній програмі виступає Господарсько-фінансовий департамент Секретаріату Кабінету Міністрів України.

Зважаючи на зазначене, спеціалістами GIZ було запропоновано включення до вказаної бюджетної програми нового завдання **«Запровадження системи дистанційного енергомоніторингу в будівлях Кабінету міністрів України (Головний корпус, Клуб, Корпус №2, Майстерні, Флігель)»**. Також для даного завдання було розроблено комплекс показників виконання бюджетної програми:

Таблиця 7: Показники виконання завдання «Запровадження системи дистанційного енергомоніторингу в будівлях Кабінету міністрів України (Головний корпус, Клуб, Корпус №2, Майстерні, Флігель)»

Показники	Одиниця виміру	Джерело інформації	Значення
Затрат			
Кількість будівель, що потребують запровадження дистанційного енергомоніторингу	од.	управлінський облік	5
Продукту			
Кількість будівель, в яких запроваджено дистанційний енергомоніторинг	од.	управлінський облік	5
Якості			
Прогнозний відсоток скорочення споживання теплової енергії	%	розрахунок	5

4.7. Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України

4.7.1. Запропоновані малозатратні енергоефективні заходи. Очікувана економія

З представниками Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України було погоджено впровадження наступного заходу:

- заміна внутрішнього освітлення на світлодіодне.

Орієнтовна вартість заходу складе **200,0 тис.грн.**

Реалізація заходу дозволить зекономити близько **8%** від загального споживання електричної енергії будівлею.

4.7.2. Запропонований механізм фінансування малозатратних енергоефективних заходів

За результатом прийнятого рішення щодо заміни внутрішнього освітлення на світлодіодне в будівлі Державного агентства енергоефективності та енергозбереження України було обрано механізм фінансування через діючу бюджетну програму, передбачену на утримання та діяльність вказаного ЦОВВ.

Фінансування Державного агентства енергоефективності та енергозбереження України здійснюється з Державного бюджету в рамках бюджетної програми 2754010 «Керівництво та управління у сфері ефективного використання енергетичних ресурсів» (відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» із змінами, внесеними згідно із Законом № 2696-VIII від 28.02.2019).

З урахуванням зазначеного, спеціалістами GIZ було запропоновано включення до Бюджетного запиту на 2020 рік видатків в сумі 200,0 тис.грн., та, відповідно, включення до бюджетної програми нового завдання **«Забезпечення підвищення енергоефективності будівлі Державного агентства енергоефективності та енергозбереження України, розташованої за адресою: м. Київ, вул. Краківська, 17»**. Також для даного завдання було розроблено комплекс показників виконання бюджетної програми:

Таблиця 8: Показники виконання завдання «Забезпечення підвищення енергоефективності будівлі Державного агентства енергоефективності та енергозбереження України, розташованої за адресою: м. Київ, вул. Краківська, 17»

Показники	Одиниця виміру	Джерело інформації	Значення
Затрат			
Обсяг витрат на впровадження малозатратних енергозберігаючих заходів	тис.грн.	розрахунок	200,0
Продукту			
Кількість будівель, в яких запроваджено малозатратні енергозберігаючі заходи	од.	управлінський облік	1
Ефективності			
Середня вартість впроваджених	грн.	розрахунок	214,13

Показники	Одиниця виміру	Джерело інформації	Значення
малозатратних енергозберігаючих заходів з розрахунку на 1 м ² загальної площі будівлі			
Якості			
Відсоток скорочення споживання електричної енергії	%	розрахунок	8

4.8. Державний комітет телебачення і радіомовлення України

4.8.1. Запропоновані малозатратні енергоефективні заходи. Очікувана економія

З представниками Державного комітету телебачення і радіомовлення України було погоджено впровадження наступного заходу:

- комплексна модернізація теплового пункту зі встановленням погодозалежної автоматики.

Орієнтовна вартість заходу складе **500,0 тис.грн.**

Реалізація заходу дозволить зекономити близько **5%** від загального споживання теплової енергії будівлею.

4.8.2. Запропонований механізм фінансування малозатратних енергоефективних заходів

За результатами прийнятого рішення щодо комплексної модернізації теплового пункту зі встановленням погодозалежної автоматики в будівлі Держкомтелерадіо, розрахунку вартості заходу та очікуваної економії було обрано схему фінансування – фінансування через діючу бюджетну програму щодо утримання та діяльності відповідного ЦОВВ.

Бюджетні асигнування на утримання та діяльність Державного комітету телебачення і радіомовлення України передбачаються в Державному бюджеті за бюджетною програмою 1701010 «Керівництво та управління у сфері телебачення і радіомовлення» (відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» із змінами, внесеними згідно із Законом № 2696-VIII від 28.02.2019). При цьому Держкомтелерадіо одночасно є головним розпорядником коштів по вказаній бюджетній програмі.

Враховуючи зазначене, спеціалістами GIZ було запропоновано включення до Бюджетного запиту Держкомтелерадіо на 2020 рік у вказану бюджетну програму нового завдання «**Забезпечення підвищення енергоефективності будівлі Державного комітету телебачення і радіомовлення України, розташованої за адресою: м. Київ, вул. Прорізна, 2**». Сума видатків для виконання даного завдання визначена в обсязі 500,0 тис.грн. Крім того, для вказаного завдання було розроблено комплекс показників виконання бюджетної програми:

Таблиця 9: Показники виконання завдання «Забезпечення підвищення енергоефективності будівлі Державного комітету телебачення і радіомовлення України, розташованої за адресою: м. Київ, вул. Прорізна, 2»

Показники	Одиниця виміру	Джерело інформації	Значення
Затрат			
Обсяг витрат на впровадження малозатратних енергозберігаючих заходів	тис.грн.	розрахунок	500,0
Продукту			
Кількість будівель, в яких запроваджено енергозберігаючі заходи	од.	управлінський облік	1
Ефективності			
Середня вартість впроваджених енергозберігаючих заходів з розрахунку на 1 м ² загальної площі будівлі	грн.	розрахунок	120,44
Якості			
Відсоток скорочення споживання теплової енергії	%	розрахунок	5

4.9. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України

4.9.1. Запропоновані малозатратні енергоефективні заходи. Очікувана економія

З представниками міністерства погоджено виконання енергетичного аудиту будівель та складання енергетичного сертифікату на залишки бюджетних коштів в 2019 році. На основі

результатів енергетичного обстеження планується будувати стратегію подальших дій щодо втілення заходів на об'єктах, обираючи оптимальні варіанти, виходячи з можливостей фінансування.

Орієнтовна вартість заходу складе **115,0 тис.грн.**

4.9.2. Запропонований механізм фінансування малозатратних енергоефективних заходів

Зважаючи на рішення керівництва Мінекономіки провести енергетичний аудит та скласти енергетичні сертифікати будівель у поточному 2019 році, витрати на реалізацію вказаного заходу будуть здійснюватися за рахунок економії бюджетних асигнувань 2019 року, передбачених за бюджетною програмою 1201010 «Керівництво та управління у сфері економічного розвитку і торгівлі» (відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» із змінами, внесеними згідно із Законом № 2696-VIII від 28.02.2019). Прогнозний обсяг коштів на зазначену мету складає 115,0 тис.грн.

РОЗДІЛ 5. ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ В БУДІВЛЯХ МІНІСТЕРСТВА ЕНЕРГЕТИКИ ТА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ, МІНІСТЕРСТВА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ, МІНІСТЕРСТВА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ УКРАЇНИ ТА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

5.1. Міністерство енергетики та захисту довкілля України (будівля по вул. Митрополита Василя Липківського, 35)

По відношенню до вказаної будівлі міністерство притримується комплексного підходу до реалізації заходів з енергоефективності. Тому початковим етапом стало проведення енергоаудиту в даній будівлі міністерства та визначення заходів щодо підвищення її енергоефективності. Наразі міністерство працює в напрямку реалізації запропонованих експертами заходів, що потребує значних капіталовкладень.

5.2. Міністерство соціальної політики України

Зважаючи на конструктивні особливості будівлі Міністерства соціальної політики України, підхід щодо підвищення її енергоефективності має бути комплексним. Наразі значна частина тепла втрачається через огорожувальні конструкції. Скорочення тепловтрат будівлі потребує значних капіталовкладень. Необхідне залучення експертів для розробки комплексної стратегії підвищення енергоефективності будівлі та зменшення витрат державних коштів на оплату енергоресурсів.

5.3. Міністерство закордонних справ України

Наразі Міністерство закордонних справ України сконцентоване на зменшенні втрат тепла будівлею, тому першочерговим пріоритетом є заміна застарілих дерев'яних вікон, опір теплопередачі яких не відповідає нормативним вимогам. Після реалізації даного заходу міністерство зможе зосередити увагу на підвищенні енергоефективності системи опалення власної будівлі.

5.4. Кабінет міністрів України

В рамках виконання ремонтних робіт важливо не забувати й про можливість підвищення енергоефективності будівлі в цілому. Кабінет Міністрів України притримується даного підходу, тому при реалізації ремонтних робіт по покриттю даху також буде виконано утеплення перекриття даху для мінімізації втрат тепла через огороджувальні конструкції. Такий підхід дозволяє виконати планові ремонтні роботи в будівлі та водночас потурбуватися щодо зменшення майбутніх витрат за енергоресурси.

РОЗДІЛ 6. ПРОБЛЕМАТИКА ЗАПРОВАДЖЕННЯ МАЛОЗАТРАТНИХ ЗАХОДІВ В МІНІСТЕРСТВІ РОЗВИТКУ ГРОМАД ТА ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ ТА МІНІСТЕРСТВІ ФІНАНСІВ УКРАЇНИ, ЯКІ Є ОРЕНДАРЯМИ ПРИМІЩЕНЬ.

В ході спільної роботи з Міністерством розвитку громад та територій України та Міністерством фінансів України по визначенню малозатратних заходів було виявлено, що дані міністерства є орендарями будівель і не являються їх балансоутримувачами. Відповідно до статті 181 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» капітальний ремонт майна, переданого в оренду, проводиться орендодавцем або іншим балансоутримувачем цього майна за його рахунок, якщо інше не встановлено договором. Зважаючи на вищевказане, здійснення ремонтних робіт, пов'язаних з втіленням енергозберігаючих заходів будівлях вищевказаних міністерств, має здійснюватись за кошт власників або балансоутримувачів, в управлінні яких знаходяться дані будівлі.

Ситуація з вказаними міністерствами стала фактичним підтвердженням проблематики фінансування енергоефективних заходів, висвітленої в «Стратегії термореновації будівель центрального уряду для імплементації статті 5 Директиви 2012/27/ЄС». Дана проблема є загальною для всіх центральних органів виконавчої влади, що орендують приміщення, і полягає в тому, що для таких ЦОВВ на сьогодні відсутня законодавча можливість закладати в Державному бюджеті кошти на реалізацію заходів з енергоефективності в рамках діючих бюджетних програм щодо утримання ЦОВВ.

РОЗДІЛ 7. ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ФІНАНСУВАННЯ МАЛОЗАТРАТНИХ ЗАХОДІВ В ЦОВВ

За результатами співпраці з центральними органами виконавчої влади щодо вибору та запровадження механізмів фінансування малозатратних заходів було чітко визначено існування проблеми фінансування заходів з енергозбереження в будівлях, які знаходяться в оренді ЦОВВ.

Можливими шляхами для вирішення даної проблеми є застосування альтернативних механізмів бюджетного фінансування, таких як:

- Розробка та затвердження Стратегії з підвищення рівня енергоефективності в будівлях ЦОВВ та Плану заходів для реалізації стратегії;
- Розробка та затвердження державної цільової програми з підвищення рівня енергоефективності в будівлях ЦОВВ.

Як вже зазначалося в «Стратегії термореновації будівель центрального уряду для імплементації статті 5 Директиви 2012/27/ЄС», безперечними перевагами таких механізмів бюджетного фінансування в порівнянні з використанням діючих бюджетних програм є системний підхід до впровадження заходів з енергоефективності, а також можливість фінансувати заходи у будівлях, які орендуються центральними органами виконавчої влади.

Поряд з цим, серед вказаних механізмів бюджетного фінансування заходів з енергозбереження оптимальним варіантом є розробка та затвердження Стратегії з підвищення рівня енергоефективності в будівлях ЦОВВ та Плану заходів для реалізації стратегії. Це пов'язано з тим, що розробка Стратегії та Плану заходів є менш тривалою процедурою, і, крім того, такий механізм бюджетного фінансування дозволяє залучати для досягнення мети не лише бюджетні кошти.

Слід відзначити, що результатом застосування даних механізмів бюджетного фінансування стане розробка та закладання в Державному бюджеті бюджетних програм, спрямованих на фінансування цільових задач по впровадженню енергоефективних заходів. При цьому розпорядниками коштів по даних бюджетних програмах мають виступати відповідні організації, які є балансоутримувачами будівель, що орендуються ЦОВВ.

Це дозволить гарантувати пряме бюджетне фінансування видатків на проведення ремонтних робіт та їх безпосереднє використання балансоутримувачами будівель для досягнення кінцевої мети – підвищення енергоефективності будівель, в яких розташовані ЦОВВ, скорочення споживання енергоресурсів та, відповідно, скорочення бюджетних витрат на їх оплату.

Так, у випадку з Міністерством розвитку громад та територій України та Міністерством фінансів України прийняття Стратегії енергоефективності або державної цільової програми з підвищення енергоефективності ЦОВВ дозволить вирішити проблему фінансування коштів для ДП «Укркомунослуговування» та ДП «Управління з експлуатації майнового комплексу», в управлінні яких знаходяться будівлі, що орендуються даними міністерствами. Відповідні державні підприємства можуть бути визначені розпорядниками коштів по бюджетним програмам, які передбачатимуть реалізацію заходів Стратегії енергоефективності або державної цільової програми з підвищення енергоефективності ЦОВВ.

Як результат, це забезпечить можливість отримання та використання даними державними підприємствами коштів з Державного бюджету на проведення енергозберігаючих заходів у відповідних будівлях.

Таким чином, вищевказані міністерства, незважаючи на те що являються орендарями будівель, матимуть можливість наряду з іншими ЦОВВ долучитися до практичного впровадження в Україні ст. 5 Директиви 2012/27/ЄС «Про енергоефективність».